

EGY SZÜLŐI ISKOLAVÁLASZTÁSI KÉRDŐÍV MÉRÉSMÓDSZERTANI JELLEMZŐI

T-6

Csíkos Csaba *, **Nagy Zita Éva ****, **Katona Miklós *****, **Török Réka *****,
Lázár László ****

** Szegedi Tudományegyetem, Neveléstudományi Intézet*

*** Piarista Kilátó Központ; Eötvös Loránd Tudományegyetem, Pedagógiai és Pszichológiai Kar*

**** Piarista Kilátó Központ*

***** Piarista Rend Magyar Tartománya*

Kulcsszavak: szülői nézetek; beiskolázás; egyházi nevelés; oktatás

Kutatásunkban piarista iskolák tanulóinak szüleit kérdeztük meg az iskolaválasztás motívumairól, az iskolai célokkal és a sikerességgel kapcsolatos nézeteikről és elvárásairól. Korábbi hazai kutatások (pl. Kopp, 2005; Pusztai, 2004, 2009, 2020) mellett külföldi vizsgálatok is hangsúlyt fektettek az egyházi iskolák nevelési elveinek és arculatának leírására és ezek szülői percepciójára. A szülők szubjektív megérzéseinek fontossága (ter Avest et al., 2015), az egyházi iskolák arculatkialakító törekvéseinek elemzése (Trivitt & Wolf, 2011) mellett objektív, tantervi jellegű különbségekről is rendelkezésre állnak empirikus adatok (Applebee, 1992). Kutatásunkban feltárjuk, a kezdő (5., 7., 9., illetve orientációs) évfolyamokra jelentkezők szülei milyen elvárásokat és nézeteket fogalmazznak meg.

A vizsgálatba hét piarista iskola diákjainak szüleit vontuk be egy online kérdőív segítségével 2021 decemberében és 2022 januárjában. A 270 fős mintát eredményező vizsgálat kérdéscsoportjai: (1) dichotóm változó egyes objektív tényezőkről (pl. járt-e már családtag az intézménybe); (2) ötfokú Likert-skálás kérdéscsoportok a pedagógiai célokról az elvárások és a megvalósulás tekintetében, a vallásos nevelés iskolai feladatairól, a gyermek egyéni jellemzőiről; (3) constant sum típusú kérdés az iskolai sikerességről; (4) háttérváltozók a tanulóról és a családról.

A feldolgozás folyamatban van, de már tapasztalható a várható következtetések ereje. Pedagógiai értékelési szempontból kiemelhetők egyes pszichometriai jellemzők, így a Likert-skálás kérdőív egységek Cronbach-alpha értékei: oktatási célok (20 item) 0,87, nevelési célok (20 item) 0,93, vallásos nevelés (10 item) 0,79, a gyermek jellemzői (9 item) 0,86. A leíró statisztikai jellemzők közül az egyes tanulási területek fontosságát illetően a szülők az idegennyelv-oktatás és a matematika mellett hangsúlyozzák a tehetséggondozás és az életpálya-tervezés fontosságát (4,60 vagy magasabb átlaggal), ugyanakkor kevésbé fontosnak ítélik a zenei és képzőművészeti képzést (3,41). A vallásos nevelésben leginkább az erkölcsi nevelés jelentőségét (4,76), legkevésbé a bibliai szövegek megismerését (3,87) ítélik fontosnak.

Az összefüggés-vizsgálatok gazdag üzeneteiből kiemeljük az oktatási-nevelési célok rendszerére kapott klaszteranalízis eredményét, mely egyrészt tantárgycsoportokat helyez fókuszba, másrészt utal rá: szoros együttjárást éreznek a szülők a „piarista szellemiség”, az egyházhoz tartozás élménye, a család partnernek tekintése, a gyermek-központúság és a lelkipásztori munka között.

Eredményeink az intézmények beiskolázási stratégiáinak és pedagógiai programjainak elemzése mellett általános tanulságokkal szolgálnak az iskolaválasztás tényezőiről, tágabban pedig az iskola céljairól, kapcsolatrendszeréről, a társadalomban betöltött helyéről, hozzájárulva a téma időszerű diskurzusához.

A kutatás a Kilátó Piarista Pályaorientációs és Munkaerőpiaci Fejlesztő, Módszertani Központ támogatásával készült.